cia prohiberi debē a seruis dnicis beatus paulus exortat; Se
quod hec duo uicia uenus scł et ebrietas a xpicolis omnib; ...
bi. In duodecī sapientū codice pentametris uersib; basilius ...
ait; Hec ueneris nec tu uini tenearis amore; Uno nāq; mo
uina uenus q; nocent; Ut uenus eneruat uires. sic copia bachi
Et temptat gressus. debilitat q; pedes; Multos cecus amor co
secreta fateri; Archanū demens detegit ebrietas; Bellū se
ciet ferus exiciale cupido; Sepe manus itidē bachus ad ar
uocat; Perdidit horrendo troiā uenus improba bello; At la
phitas bello pdis. yache graui; Deniq; cum mentes hom
furiauit utraq; Et pudor. et probitas. et metus omīs abe
Cōpedib; uenerem. uinclis constringe lyeum; Ne te mune
b; ledat utraq; suis; Uina sitim sedant. natis uenus alma cre
Nota contra hospites — Seruiat; hos fines transiluisse nocet; Sed quid de malis hospi
dicā. q tot fraudib; pegrinos decipiunt. Sicut a dño nr̄o i
xpo in passione sua et iudas reatus sui penā. et cōfessionis
latro premiū sumpsit. sic ab itinere sci iacobi mali hosp
tes iniquitatū suarum penas in orco. et ueraces pegrini b
opū et laborū suorū pmia in celo accepturi sunt; Dampnant
g mali hospites sci iacobi itineris. innumeris fraudib; p
nos uiolando; Alii eni ad uillarū exitus obuiā illis exeun
Contra alios hospites — osculantes illos quasi ēēt illoꝝ cōsanguinei de longinqu
partib; uenientes; Quid amplius agunt. Ducentes illos in d
mib; suis. promittunt illis omīa bona. et faciunt ma
Cui illos similes dicā. nisi iude pditori qui dnm tradidit o
lando. Ostendunt eni illis obtimū uinū pri adgustan
et deterius si possunt illis inde uendunt; Alii siceram p
uino. alii mutatū uinū p bono uendunt; Alii pisces uel
tam carnē triduanā uel biduanā uendunt. unde pe
egrotant; Alii magnā illis ostendunt mensurā. et cu
ua si possunt uendunt. Alius subdolas habet uini et
ne mensuras. foris in manissimas intus modicas et ang
parū scł cauatas. quas uulgus uocat marsicias; De

pro hospite. esaias querimoniam faciens refert dicens; fraudu
lenti uasa pessima sunt; Ipse enim cogitaciones concinnauit ad per
dendos mites in sermone mendacii; Alius dum uinum de tunella
trahit. aquam in uase fraudulenter si potest mittit; Alii promittunt
illis optimos lectos. et impendunt malos; Alii super uenientibus
aliis foras eiciunt primos. accepta ab eis pacca; Malus hospes
peregrinis hospitibus suis bonum non facit lectum. nisi dederint illi ce
nam uel nummum unum; Si peregrini nummus duos nummos illius uille qui
comedere appetit ualuerit. non accipit illum hospes malus nisi
pro uno; Si uero non ualet nisi unum. minime accipit nisi pro obolo;
Malus hospes hospitibus suis uinum optimum prebet. ut possit illos ine
briare. atque cum dormierint ab eis marsupium uel gurlum uel aliquid
furari; Malus hospes pocionibus suis letiferis illos extinguit. ut
illorum spolia queat habere; Et hi iniquo supplicio ibunt. qui in u
na eademque tunella unum medium. et duo uina queque per se subsisten
tia mittunt. quorum melius ad gustandum eis primitus offert. de
inde illis ad prandium deterius secundo ductileo trahunt. Alii uero
ordei uel auene mensuram quam yspani cafhit uel arvam uocant.
cum in recto foro uille presentis fortasse pro sex nummis capi pos
sit. illi non dabunt eis nisi pro duodecim. uel ad minus pro decem;
Si uero duodecim uenditur. uiginti nummos uel duos solidos capiunt
ab eis; Similiter sextarius uini si in uilla presenti patrio mo
re uendicionis pro xii. nummis capiatur. ipsi pro eo uel xx. num
mos uel duos solidos capiunt ab eis; Et quid de iniqua pedissequa
dicam. que precipiente domina sua seu aquam domus expandit. ut
sicientes peregrini nocte aquam ad bibendum non inuenientes hospi
tis uinum emant. Et quid de illa. que auenam uel ordeum nocte
in presepiis consenciente hospite furatur. Omnino anatematiza
tur; Pedisseque hospitum itineris sancti iacobi que stuprandi causa
peccuniamque adquirendi. ad cuius libet peregrini lectum nocte in
stinctu diaboli accedere solent. omnino dampnantur. Meretrices que
huius rei causa inter portum minee et palacium in nemorosis
locis obuiam peregrinis uenire solent. non solum excomunicande

sunt; uerū etiā abomnib; depredande. nasib; q̄ uerecūdande.
Sola enī soli. apparere solet; Quot modis frēs retia sua prema
antrūq; pdicionis. pegrinus sci iacobi demon apt'. scribe ne
queo; Rursū quid de malis hospitib; dicā. q̄ pegrini hospi
sui indomo sua defuncti censum. unde elemosine debent fie
ri clericis & paupib; sua cupiditate sibi retinent. profecto
dampnant'; Mali hospites urbis sci iacobi p'mū prandiū hos
pitib; suis absq; precio tribuunt. & ii cereos ul' cerā illis uen
dunt; O uiolabilis karitas. o falsa pietas. o plena omī fraude
largitas; Si pegrini uni' pacti xii. habent' carniū scił aut pis
ciū p'mū ferculū qđ inurb macello octo nūmis capi solet
aufter' hospes illis ad mensā tribuit. & tandē xii. cereos ei
quos quatuor solidis scił unū quēq; quatuor nūmis in
urbano foro capit. pcio sex solidoꝝ. uidelicet unū quēq;
sex nūmis uiolenter illis uendit; Similiter quatuor num
matas cere sex nūmis. totidē q; solidatas sex solidis. dato su
dolo ferculo illis uendit; Quid plura; Octo nūmatas car
niū aut pisciū quas illis epulandū tribuit. duoꝝ solido
sub precio fraudulenter uendit; O quā nefandū foꝝ; qui
detestabilem lucrū; Alii etiā arietinū aut caprinū adi
aut fabas excorticatas scił coctas
pem cū cera ebulliunt. unde cereos faciunt; Alii pfas
fabulas ac mendosas siue nefandas. pegrinis intro gantibus
ueridica beati iacobi acta ueneranda. narrant; Alius perdi
nator conscius ab urbe sci iacobi usq; ad pontē minee sui
mittit clientē obuiam pegrinis. q̄ sic allocut' ē eos; frēs c
amici mei. ego ciuis urbis sci iacobi sū. et non huc causa
hospitalitatis ueni. s; cuidā dn̄i mei hac in uilla infirmi
obseruo mulam. ite ergo ad domū ei'. & nūciate illi queso q
mula ei' cito sanabit'. & sumite ibi hospiciū. q̄a mei amore
ipse uobis hec nunciantib; omīa faciet bona; Quo illi ue
nientes cuncta mala inueniunt; Alius barbadellū ul' triuo
tellā obuiā eis tendit. quos cū inuenerit & salutauerit de
et allocutus de aliis reb; uiolent' fuerit. tunc illis dicit
frēs mei q̄ scm iacobū petitis. ego felix ciuis ei' urbis sum.

& non ueni huc causa hospitalitatis. s; ut loquerer cū quodam lecc̄ vi
frē meo. q̄ morat̄ in hac uilla. & si bonū uultis habē hospici
um apud scm̄ iacobū. hospitamini i domo mea. 7 dicite uxori
7 familie mee ut bene uos meo amore ꝓcuret. & dabo uobis
signū qđ ei demonstretis; Itaq; sub talib; uerbis alie cat9e
cultrū suū. alie cingulū. alie clauē. alie corrigiā. alie catue
lū. alie mitrā. alie cirotecā tradet insignū. mittens eas do
mū; Cūq; illi ad domū ipsius profecti 7 hospitati in ea fuerit.
dato illis ad mensam p̄mo ferculo illi9 hospicij dn̄a. cereū
quatuor nūmoꝝ. octo uł decē nūmis illis uendit; Itaq; sci
iacobi ꝑegrini ab hospitib; decipiunt̄; Et si aliq̄s ꝑegrin9
habuerit marcā argenteam que triginta solidos ualeat
ad uendendū. malus hospes ipsius adducet illū ad nūmu
lariū cōsciū scił suū. 7 dabit illi subdol9 ille uiolenter con
siliū. ut ꝓ uiginti solidis marcā illā nūmulario det. qua
tinus ipse hospes iniquus ab eodem emptore reuā accipiat.
scił xii. passus. aut plus aut min9; Passus fraudulenter nū
mos uocant. 7 reua interꝑtat̄ merces iniq̄tatis; Similiter
si ꝑegrin9 habuerit ad uendendū aliquid quod magni pre
cii sit. ipse suggeret ei ut pro paruo p̄cio det. ut ex inde
reuā magnā ipse hospes iniquus ab eodē emptore. uł ab
utroq; accipiat; Et si habuerit nūmos ad cābiandū. idem
hospes suggerit ei ꝓpter reuā quā habē cupit. ut uiginti de
suis nūmis tribuat pro xii. t̄re illius q̄ transit. cū sexdeci̅
ꝯ eis fortasse ualeant illos; Itaq; ꝑegrinos mali hospites deci
piunt. & dampnant̄; Custodes q̄ altaria basilicū scōꝝ. iacobi.
scił egidij. leonardi. martini turonis. beate marie podiū. petri
apłi rome obseruant. & mali hospites socij fraudis sunt. dū
ꝑegrinos ad om̄ia altaria causa cupiditatis ducunt. 7 sup
ea oblaciones illis offerre innuunt. ut hospes ex his accipiat re
uā. & custos fraudulenter capiat particulam suā; S; quid de
custode dicā. Postq̄ furat̄ ē oblaciones de sup altare. de re
siduo a dn̄is eidē altaris 7 eccłe uult partē suā accipe; Pe
grinis euntib; caute cōsiderandū ē a q̄bus dā latronib; qui

uulgo cinnatores dicuntur: qui in uia illos obsident; Alii enim fal
sas monetas illis cambiunt. alii dum cambiunt nummos furantur.
alii uel corrigiam. uel zonam. uel cingulum. uel cirotecas. uel ceram.
uel aliquid illis uendere assimulant: fingentes se illis paruo pre
cio dare; Et dum quis illorum peregrino ostendit ea. et peregrinus
dat illi nummos. ipse fur bonos eiusdem peregrini nummos in
manica sua reponit: et falsos suos illi tribuit; Alius unciam
quandam auricalci eicit in uia. transeuntibus peregrinis: et
quasi inueniens illam inclinat se eam eleuans a terra. cernen
tibus illis; Et ideo quia ipsi peregrini quasi inuentores illius
uncie una cum eo sunt: uolunt habere partem suam sicuti ille;
Sed ipse fur iniquus ostendens se illis esse pauperem: partem suam illis
care uel quatuor solidis uel quinque pro auro obtimo uendit. cum
unam acum tantum ualeat; Quibus isti similes sunt: nisi datan et a
biron quos terra deglutiuit; Rursus hisdem peregrinis caute ca
uendum est. a quibusdam malis hospitibus: qui anulum suum. uel cyphum argen
teum. hospitum suorum in peris uel saccis nocte illis dormientibus
fraudulenter reponunt: et ipsos ab hospicio redientes. circiter
unum miliarium extra uillam insecuntur: et hac occasione cal
ua eos depredantur; Qui tali maxime dampnantur: qui fures peregri
nos in secretis pimenges inter se paciuntur; Si forte capti fuerint
fures: peccuniam ab ei accipiunt. et ipsos illesos ire permittunt;
Igitur cum illis dampnantur: quia facientes et consencientes pari
pena in orco puniuntur; Rursum quid de falsis penitencia
riis dicam: Sunt quidam falsi ypocrite demonibus pleni. siue
clerici. siue laici. religioso abitu induti: exterius scilicet mites ut
oues. interius autem lupi rapaces: qui in itinere uel uiziliacensi.
uel iacobensi. uel egidiano. uel iherosolimitano. peregrinantibus;
siue aliis quos incautos inueniunt in remotis: falsas tribuunt
penitencias; Pergentes enim aliquando cum illis proferunt in primis
obtima uerba. enarrantes per ordinem cunctis omnia uicia: de
hinc unicuique illorum separatim loquentes in secretis. interrogant
singulos de conscienciis suis et peccatis perpetratis; Quibus illi
mox ut confessi fuerint: uni triginta missas. alteri credendum

pro quolibet peccato imponunt; Hac inquiunt peregrino. insigu
ra triginta nummorum quorum dominus uendit. triginta missas de tri
ginta melioribus nummis quos habes celebrare. talibus presbiteris
qui numquam rem cum mulieribus haberent. nec carnem comederent.
nec proprium haberent; Sed ille qui nescit quo inuenire tales
possit. triginta nummos illi qui dicit se inuenturum tribuit;
Non curat acceptor de peccatoris salute. sed pecuniam in mar
supio mittit. et luxuriose expendit. et animam suam sub ana
themate ponens in inferno recludit; Ab his quasi a lupis
edacibus est caute cauendum; Quid de quibusdam ypocritis qui
sub egritudinis specie. iuxta uiam sancti iacobi siue cuius
libet sancti sedentes. quamuis sint sani transeuntibus se ostendunt
dicam. ambigo; Alii enim crura sua et brachia. uel leporino
sanguine intincta. uel cinere scorticis tremuli excoriata.
sub specie miserrima transeuntibus cupiditatis causa osten
dunt. ut extorquere ab eis elemosinas possint; Alii labia
sua uel genas atro colore intingunt. alii palmas et cappas
iherosolimitanas habentes. facies manusque suas quibusdam bule
is nemorosis. quos franci lotuessas uocant. ut speciem egram ha
beant depingunt. alii surdi uel muti quamuis non sint simi
liter se esse assimilant. alii brachium uel pedem latrocinio olim
abscisum. beluino sanguine similiter intingunt. quasi aliqua egri
tudine illum perdidissent. et transeuntibus ostendunt; Alii furto
excecati iuxta tramitem sedentes. quasi occulos aliqua infirmita
te perdidissent se ostendunt. alii pedem uel manum quasi extortam
uel aridam. uel rigidam. quamuis non sit ostendunt. alii uelut
uter uel bos uentre inflati. causa lucrandi pecuniam transeun
tibus se demonstrant; Quicumque tamen illis elemosinam amore dei
et apostoli dederit. mercedem procul dubio habebit; Isti tales non
sunt elemosinis alienandi uel repudiandi. sed a praua cupidi
tate sua. diuini uerbi pabulo sunt reuocandi; Non eligas in
quit beatus ysidorus cui miserearis; Omni petenti tribue; Ig
noras pro quo magis placeas deo; Dum ergo ad limina beati
iacobi siue cuiuslibet sancti ieris. elemosinam quam illis dederis. noli

Alii erunt loripedes sed cum recti super scacias suas ire possent.
dimittentes illas. curuatis genibus scabellos manibus tenentes.
uelut contracti super terram repunt. et in solitudinibus uiarum pe
regrinis apparent. elemosinas ab eis petentes. Hii tamen elatione ple
nos quod panem uel modicam elemosinam accipere nolunt. sed nummos aut
aut ceram accipiunt.

exprobrare illos. s; quando redieris diligant corripe; Quia ut
beatus iacobus inquit. qui conuerti fecerit peccatorem ab errore
uie sue. saluabit animam eius a morte. et cooperit suorum multitudinem
peccatorum; Rursum quid de mulieribus dicam. que cereos adue
dendum faciunt. que tantum filum in cereis et candelis intromit
tunt. quod ardere uel ad missam uel ad lectiones nequeunt. Et quid
de illis dicam. qui superuenientibus multitudinibus peregrinorum ple
nius. panem et uinum. et auenam. et fructum. et caseum. et carnem. et a
ues cari uendunt. Omnis iniquitas. et omnis fraus habundat
in sanctorum itineribus; Et quid de falsis nummulariis qui cambiatores
uulgo uocantur dicam. Si duodecim nummi peregrini ualent
sexdecim nummularii quos habere cupit. non dabit ei nummularius
stimulante prauo hospite eiusdem peregrini. non tredecim aut qua
tuordecim pro eis; Si ualent uiginti. sexdecim tantum uel mi
nus si potest dabit; Si duodecim nummi cambiatoris ualent sex
decim peregrini. ipse non dabit ei non pro uiginti; Si tredecim
ualuerint. sexdecim accipiet a peregrino; Si marca argenti pu
ri ualuerit triginta solidos. cambiator nisi xx. ei non dabit
pro eis; Diuersa pondera. magna et parua. cambiator habet ini
quus; forti pondere et maiori marca emit argentum. et leuiori
uel pauciori uendit; Suum aurum et argentum suasque felicitates
laudat. et alterius spreuit; Care uendit. uile emit; Alium
si potest decipit. se ipsum exinde custodit; Nummos in ponde
quem trebuchetum uocant unumquemque per se suspendit. et
illum qui magis ponderosus est magis aliis uendit. aut in for
nace cum alio argento fundit in igne; Amplos uero nummos
nequiter forcipe scindit et tundit; Ve illi et iterum ue. qui tot
fraudes facit; Rursum quid agit subdolus ille. Anulum uel calicem
uel candelabrum. uel aliquod opus eneum. si in superficie de argen
tatum fuerit. pro puro argento si potest ignaro uendit;
Similiter si deauratum opus fuerit. pro puro auro uiolenter
uendit; Suam marcam argenteam. et talentum aureum pro exami
nato argento et auro. quamuis non sit examinatum si potest
carum uendit. et alterius pro non examinato licet sit examina

eum ille emit; Si peregrini marca uel talentum quatuor nummos
minus de recto pondere ualuerit. duodecim minus emit; Si uero
nummularii eiusdem aurum uel argentum. in anulo uel cypho uel
candelabro uel freno uel in quolibet opere fuerit. pro puro
licet non sit purum uenditur. et opus etiam carius supuenditur;
Et si peregrinus illud idem in eodem opere illi uendere uoluerit.
nisi pro non examinato auro et argento non emit; Simi
liter lapides preciosos scilicet similes preciosissimis lapidibus
quos contra factos uocant. pro preciosissimis ignorantibus
uendit; Hec et his similia facit. ut ueniat illi laqueus infer
nalis quem ignorat. et capcio quam abscondit apprehendat
illum. et in laqueo cadat in ipso; Auertite ergo falsi cambiatores.
quid de uobis refert psalmista dicens; Mendaces filii hominum
in stateris. ut decipiant ipsi de uanitate in idipsum; Decepti
estis in operibus uestris; Opera enim uestra ad inferos uos ducunt; Eadem
mensura qua mensi fueritis. remetietur uobis; Pondus super
pondus. marca super marcam. libra super libram. sunt ad mensam uestram;
Attendite ergo quid uobis quidam sapiens ait; Pondus et pondus.
mensura et mensura. utrumque abominabile deo est; Mensas enim
uestras olim dominus in templo subuertit. ut in euangelio scriptum
est; Mensas nummulariorum et cathedras uendentium columbas
euertit dominus; Sed quid de speciariis subdolis dicam. Alii enim
erbarum species tam diu obseruant. quousque putrefiunt. et
putrefactas pro bonis uendunt. alii bastardas species pro pre
ciosissimis uendunt. alii piper ut in statera magis ponderet lim
pha aspergunt. alii eidem piperi genebrii grana assata uel are
nam atram ei consimilem admiscent. alii barbaram gliscem consimi
lem alumini aggregant. plumam scilicet ab eo auferentes. alii uel
sappi uel pini risinam thuri adiungunt. alii in coloribus pin
gendis alienam terram illis consimilem mittunt. alii uiride terrestre
pro greco ignaris uendunt. alii minium pro uermilio similiter
uendunt. alii in eodem uermilio minium mittunt. alii a
zurum ut magis in statera ponderet limpha aspergunt; Simi
liter ceteros colores et species. alienis rebus diuersis illis consi

fugere poteritis. cui auxiliū pecieritis: cū maiores scōs habebitis in iudiciū die accusatores. quos deberetis habē adiutores; Illos habebitis accusatores. quos uniuersus mundus uult habere adiutores. quos omīs orbis ueneratᷣ. ad quoꝝ basilicas omīs popls tendit. quoꝝ sepulcᷣ pio amore omnes amplectūtur. quoꝝ cinis ⁊ puluis in corbanam quasi aurū electum ⁊ lapis preciosus diligenter obseruatur. quoꝝ potestate. merito ⁊ p̄ce peccatoribꝫ delicta remittunᷣ. infirmi sananᷣ. ceci illuminanᷣ. claudi eriguntᷣ. desolati cōsolanᷣ. uincti liberanᷣ; Reliq̄as quoꝝ. ueneranᷣ uota pioꝝ; Hi stant ante dm̄. q̄ nocte die q; precanᷣ. ut peccatores ueniā sibi ꝑmereanᷣ; Intercessores. nullus sapit his meliores; Quis ds̄ electis. dedit ⁊ sup ethera uectis. qđ sibi que cupiunt. fieri mox omīa fiunt; Atq; dō ꝑ eos quę plebe petente petunᷣ. cuncta fauente dō sine fine petita dabuntur; Hij uos accusabunt. qui alios iuuabunt; Et n̄ resipueritis in hoc sclo. non solū illi uerū etiā uͤre iniq̄tates dei regnū auferent a uobis i futuro; Illi quos fraudastis letabunᷣ in celis. uos ibitis ad tartarū in gehennalibꝫ incendiis; Illi gaudebunt cū dō in celo. uos flebitis cū satana in orco; Illi erit in celis coronati. uos eritis in orci rogo phenni dimersi; Dn̄o ꝑ ysaiā dicente; eo qđ uocaui ⁊ non respondistis. locutᵒ sū ⁊ non audistis. et faciebatis malū in oculis meis. ⁊ que nolui egistis. ꝑpter hoc hec dicit dn̄s ds̄. ecce serui mei comedent ⁊ uos esurietis. ecce serui mei bibent ⁊ uos sicietis. ecce serui mei letabunᷣ. ⁊ uos cōfundemini. ecce serui mei laudabunt me p̄ exultacione cordis. ⁊ uos clamabitis p̄ dolore cordis. ⁊ pre contricione sp̄s ululabitis. et dimittetis nom̄ ur̄m; Ecce quia non solum gazas q̄s iniq; fraudibꝫ innumeris adunastis. uerū etiā animā propriumq; nom̄ in futuro dimittetis. et gaudebitis sic̄ q̄ ab hostibꝫ capitᷣ. uulneratᷣ. dep̄datᷣ. ergastulo retrudiᷣ. tormentis afficiᷣ. ad ultimū ū fame ⁊ frigore ⁊ tedio cruciatᷣ; Non dicetis amplius. ego sū q̄ ēē solebā felix cō uiua. s; ego sū miser in pena; Qui se ipsū ꝑdit.

malū lucrū facit. & cuncta amittit; Attendite quid uobis ips
sapiencie dicat; Qui effuderit sanguinē 7 q̄ fraudē faci
mercede mercennarij frēs sunt; Scitote q̄a lucra urā quibus
marsupia implestis pegrinos uiolando: non sunt lucra sed
dampna; Lucrū eni qd dnm suū repellit á dei regno: & mer
git in orco: non ē. lucrū s; dampnum; Artes urē 7 ingenia
accutissima quib; pegrinos decipitis: uos á dei regno om
no repellunt. 7 in tartaro penitus introducunt; Quid p
est uobis peccunias subdolis fraudib; uris aggregare. 7 an
mas urās in orco pdere: Quid prod ē. homini si uniuersū
mundū lucret. se autē ipsum perdat. & detrimentū sui
faciat: Pro cupiditate urā. lucra immania & illicita adua
tis: unde uicia innumera & nociua agitis; hinc paulus
ait; Cupiditas ē radix omniū malo℞. quā q̄dam appetentes
errauerūt a fide & inseruerūt se dolorib; multis; Sicut cra
ritate omīa bona nascunt: sic ex cupiditate cuncta ui
cia oriunt; Per cupiditatē homo. fide post posita mendax
auar⁹ efficitur. simoniacus habet. xp̄c uendit. ds̄ offend
tur. dilectio proximi dimittitur. paup oblitus est. tota
karitas relinquit. regnū celo℞ oblitum ē. humana iudi
cia in curia herorum subuertunt. fornicatio. 7 adulteri
um. opant. latrocinium 7 sacrilegiū falsūq; iusiurandum
ppetrant: uniuersa mala & uicia penitus opant. ordo
etiam clericalis qd peius est uilis efficit. diuicie adunan
tur. unde uera paupertas quā xp̄c religiosis precipit dili
gere uiolat: & omnis ordo uicio℞ adimplet; Si cupidita
tem non habes: opes minime cōgregares; Si gazas non ha
beres: uicia non faceres; Velles aliquando scortari. splen
dide epulari. preciosis uestib; indui. palacia fabricari. ab
omnib; honorari: desunt tibi diuicie quib; hec ualea
adimpleri; hinc ysaias ait; Ve q̄ coniungitis domum
ad domū: & agrū ad agrū copulatis; Ve ē qui trahitis
quasi uinculū plaustri peccatū; Ve ē q̄dicitis malū bonū
7 bonū malū: ponentes tenebras lucem. & lucē tenebras

ponentes amarũ in dulce. ⁊ dulce in amarũ; Ve qui poten-
tes estis ad bibendũ uinũ: & uiri fortes ad miscendã ebri-
etatem; Ve qui sapientes estis in oculis urĩs; Qui iusti-
ficatis impium pro muneribȝ: & iusticiam iusti aufertis
ab eo; Cupiditas urã insaciabilis sponte sua omĩs uiolaret:
si posse haberet; Cum aliquẽ uiolare non potestis: tunc
nimis doletis; Velle uobis semꝑ ẽ: posse autẽ sepe de est:
unde uobis dol9 semꝑ presto ẽ; Idcirco remanet: qa non
potestis; Si demones dampnant qa uolu'rt habere quod
deus illis dare noluit: & uos diuino iudicio dampnati es-
tis q habe uultis quod ds non uult ut habeatis; Auaricia
urã more ydropici insaciabilis esse ꝓhibet; ydropicus d9
magis bibit: magis bibe appetit; Et uos similiter dũ ma-
gis gazas fraudis ad quiritis: magis ad qrere laboratis;
Auaricia urã similis ẽ baratro insaciabili: puteoq; profũ-
do et mari; Sic cupiditas urã ẽ. sine mensura: sic pene urẽ
in gehennalib; incendiis erunt sine meta; Attendite quid uob
ysaias ait; Proptẽa dilatauit infern9 animã suã ⁊ aꝑuit os suũ
absq; termino; Et descendent fortes ei9. & popl's ei9. ⁊ subli-
mes. glosi q; ei ad eũ; Proh dolor ingens; Glosi & sublimes
orbis ad inferos descendunt; P manentes in uiciis urĩs aliqñ-
do regnũ dei desid'atis: s; frustrat cogitacio urã; Sic enim
uobis ysaias loquit dicens; Sicut somniat esuriens & com-
medit. siciens & bibit: cũ autẽ fuerit expect9 uacua ẽ
adhuc anima ei9: sic erit multitudo omniũ maloꝝ; hic
uulgo apte dr; Qui male agit & bene sꝑat: in uanum
laborat; Dum alii homines ab opib; carnis dieb; festis uac-
cant: multi urm in negocio suo ꝑ nundinas ⁊ foros frĩs
suos uiolare non formidant; Qua ꝑpt' transgressiones urẽ.
ceteroꝝ facinora transcendunt; Tales sollempnitates dns
odit ipso dicente ꝑ ꝓphãm; Kalendas urãs ⁊ sollempnita-
tes urãs. odiuit anima mea: facta sunt m molesta: labora-
ui sustinens; Et cũ extenderitis man9 urãs auertã oculos
meos a uobis; & cũ multiplicaueritis oracionẽ urãm non

exaudiam uos. manus enim uestre sanguine plene sunt; Et alibi dominus dicit; Quid clamas ad me. insanabilis est dolor tuus; Quicumque ergo peregrinantes aut in foro. aut in negocio. aut in cambio. aut in hospitalitate. aut in prefatis fraudibus non uiolauerit. sed rectissime erga illos se habuerit. procul dubio hic et in futuro remuneracionem a domino habebit; Et quicumque illos uiolauerit uel aliquid ab eis furto. uel rapina. uel aliqua fraude abstulerit. procul dubio pars illius cum Datan et Abiron et diabolo erit; Et quid de illis dicam. qui a peregrinis sancti iacobi capiunt tributa. Portageri ostenalle. siue sancti iohannis. siue sancti Micahelis pedis portuum cisere. qui ab eis tributa iniusta accipiunt. penitus dampnantur; Nulla enim lingua ualet enarrare quot mala peregrinis inferunt; Vix ibi transit ullus. qui non ab illis depredatur; Auctoritate dei patris omnipotentis. et filii et spiritus sancti. omniumque sanctorum dei. excommunicantur cenciens et anathematizantur. et a sancti paradisi liminibus sequestrantur. per multorum sanctorum episcoporum. et sacerdotum. ac monachorum ora qui ibi crebrime depredantur; Quapropter de illis melius est silere quam loqui; Et idcirco hi prefati malefici scilicet hospites. cambiatores. negociatores. portageri ab omnibus peritis ammonendi sunt. ut resipiscant; Si quis autem me loquentem ac scribentem prefata uicia prauorum spreuerit. audiat summum doctorem omniumque didascalum michi taliter precipientem; Exalta uocem tuam. et annuncia populo meo scelera eorum; Si enim non annunciauero iniquo iniquitatem eius. sanguinem leti de manu mea requiret dominus. quoniam homicida mee ipsiusque anime. illum minime corripiendo factus sum; Letentur ergo in his sacris precelsi apostoli iacobi sollempniis. qui in itinere eius peregrinantes recte tractauere in omnibus negociis suis; Exultent eius limina petentes peregrini. qui ipso annuente coronam glorie pro laboribus suis sunt accepturi; Cum iocunditate eius festa ueneranda dilectissimi fratres celebremus in terris. quatinus in illa sollempnitate apostolica que est sine meta perfrui mereamur in celis; Gaudeat precipue plebs gallecianorum. que tantum ducem ac pastorem meruit suscipere. exultent gentes occidentales. omnisque insule mari

et tanto patrono: letetur samaria documentis eius imbuta. iocu
detur iherosolima sanguine eius purpurata: omnesque festa eius
celebrantes corde et ore ac opere laudum preconia deferentes domino
gratulentur; O felix yspanie et gallecie plebs: que uirtu
te tanti principis es honorata. non laude bonitatis tue exal
tata: sed meritis apostoli gloriosi releuata; Ipse te decorauit. ipse
adornauit. ipse te beatificauit: ipse honorauit; Hortua
que diem non habebat: uersa est in lumen uere fidei: cuius splen
dor non ualet sermone explicari; Tibi que olim eras ingra
tiosa: magna datur gratia; Olim ignorans creatorem tuum: modo
per apostolum eius recognoscis factorem tuum; Olim in errore eras erec
ta: modo ad apostolicam fidem es reuocata; Olim legibus uanis dedita:
nunc rudimentis liberalibus instituta; Abnegasti quod eras: et ce
pisti esse quod non eras; Que fueras deorum immundorum fautrix:
nunc facta es ueri dei cultrix; Que iacebas in infidelita
tis stercore: nunc fulges in apostolica fide; Olim eras qua
si uidua: modo es celesti uiro copulata; Olim sterilis: nunc
liberos parturis; Olim desolata: nunc creatori reconciliata; Olim
quasi ouis absque pastore deuiata: nunc celesti presuli coniunc
ta; Olim eras sine doctore stulta: at nunc fideli magistro
es sociata; Quemadmodum enim sol aspersa luce sua effugat
tenebras: sic radius uerissimi solis. expulsis a te tenebris
adduxit ad uerum lumen; Et quamuis plurima mundi clima
ta radios solis ad tempus perdant: radius tamen ueri solis luce
re tibi numquam desinit. splendoribus uirtutum suarum; Quamuis
titan non semper mundo luceat: tibi semper ueri solis radius
apostolicus presens diuinis miraculis et auxiliis lucet; Sicut enim lu
cente sole prius illuminantur montes. deinde ualles: sic et tu ual
lis quondam tenebrosa apostolico radio lucere cepisti; Prius
illuminantur montes: deinde ualles;; Prius illuminantur
apostoli: deinde gentes; Et uelut fulgur exit aboriente. mi
cans usque in occidente: ita radius apostolicus non solum in tua
prouincia per diuina miracula lucet: uerum etiam per omnem
mundum micat. ubi eiusdem ecclesie fabricantur; Exortum est in

ex yspania et p[illegible] [illegible] et galec[illegible]

tenebris lumen admirabile. et tenebre tue micant sicut me-
ridies. quia habitantib; in regione umbre mortis. ortū ē lux;
Non ē mirū si olim in tenebris infidelitatis iacebas. quia doc-
trine lum̄ non habebas; Nisi enī solis radiū uideś. solem non
cognosceres; Solē ḡ iusticie cognouisti. q̄a radiū aspexisti;
Ipsum ū solē qui illuminat omnē hominē uenientē in hunc
mundū; Ipsum solem. de q̄ dicit psalmista; In sole posuit ta-
bernaculum suū; Et de quo ꝓpħa ait; Vobis q̄ timetis dñm orie-
tur sol iusticie; Et ī alibi: Eleuatus ē sol. et luna stetit in ordine
suo; Tunc sol occubuit. quando xp̄c in cruce obiit; Tunc
eleuatus ē. quando xp̄c a mortuis resurrexit; Tc̄ sol radios
suos emisit. quando xp̄c ap̄l̄os suos sp̄ū sc̄o repletos. p om-
nē mundū misit; Viue ḡ legitime gens ispanie. quia uni
ex his radiis accepisti; Obserua ueri solis radiū bonis moribus.
ut tibi semp lucere dignet̄ suis uirtutibus; Custodi thesau-
rum. serua lapidem uiuum. a dño sup mare galilee electum.
inter ap̄licos lapides honoratū. in scūario dñi constructū;
Felix tellus gallecie. que tantū thesaurū meruisti tenere;
Inuenisti margaritā celestē. inuenisti thesaurū desidabi-
lem; Margaritā miraclis diuinis resplendentē. thesaurum
diuinis beneficiis indeficientē; Thesaurus desidabilis. requies-
cit in horis tuis; Qui hunc habet thesaurū. nichil de habet;
Quid ḡ ei de ēē potest. qui tanti thesauri uirtutē habet. Sed
unde tibi hoc. ut tantū thesaurū habeas gens gallecie in-
culta; Impletū in te fuisse uidet̄. illud prouerbiū qd̄ uul-
go dr̄; Stulto in strata. fortuna ē data; Indica ḡ michi.
quis tibi tribuit; fortasse michi dices. q̄a uisitauit nos
oriens ex alto. Verū dicis. q̄a uisitauit te oriens ex alto.
dū ap̄l̄i sui uirtutē tibi p̄stare dignatus ē; Cū enī esses
in finib; orbis terrarū expulsa. et ut ita dicā in ultimis se-
culoꝝ sita. tam̄ radius ueri solis tibi orit̄. ut luceat his
qui in tenebris sc̄ ⁊ in umbra mortis sedent. ad dirigendos
etiā pedes multoꝝ petenciū ap̄l̄m dñi in patria tua; Oc-
currit enī ad te cateruatim omniū mundi climatū bar-

[illegible]
[illegible]
[illegible]

pare gentes. munera laudū dn̄i apl'o cū leticia deferentes;
De te eni fas ē intelligi. q̄d dn̄s p̄ ysaiam olim sic dixit; Ecce in
manib; meis descripsi te. muri tui corā oculis meis semper;
Viuo ego dicit dn̄s. q̄a omib; gentib; uelut ornam̄to uestie
ris. et circūdabis tibi eos quasi sponsa; Quia deserta tua
et solitudines tue. 7 t̄ra ruine tue. nc̄ angustie erit p̄ ha
bitatorib; 7 longe fugabunt q̄ absorbebant te; Adhuc di
cent in aurib; tuis. filii sterilitatis tue; Angustus m̄ est
locus. fac spaciū michi ut habitē; Et dices in corde tuo;
Quis genuit m̄ istos; Ego sterilis 7 non pariens. transmi
grata 7 captiuata. et istos quis enutriuit; Et ego destitu
ta 7 sola. et isti ubi erant; Hec dicit dn̄s ds̄; Ecce leuo
ad gentes manū meā. 7 ad pop̄los exaltabo signū meum.
et afferent filios tuos in ulnis. et filias tuas sup̄ humeros
portabunt; Et erit reges nutricii tui. et regine nutrices tue;
Vultu in t̄ra dimisso adorabūt te. et puluerē tuū lin
gent; Et scies q̄a ego dn̄s. super quē non cōfundētur
qui expectant eū; Eos u̇ q̄ iudicauerit te ego iudicabo.
et filios tuos ego saluabo; Et cibabo hostes tuos carnib;
suis. et q̄si musto sanguine suo inebriabunt; Et sciet
omis caro q̄a ego dn̄s saluans te; Cui ḡ assimilabo te. n̄
uiro reppienti thesaurū in agro absconditū. q̄ pre gau
dio ei' uenditis om̄ib; suis ipsū emit agrū. Iterū cōpara
bo te negociatori uiro bonas petenti margaritas. qui
repta una preciosa. largitis om̄ib; suis cōparauit illam;
Quid ḡ dedisti. ut q̄d accepisti. Te ipsam profecto de
disti credendo. et accepisti margaritā iam fulgentem in
celo; Te ipsam dedisti idola terendo. ecclām instruendo.
et accepisti ap̄licā uirtutē in ea obseruando; Melior est
adq̄sicio tua. negociacione argenti. et auri p̄mi et puri
simi; fruct' adquisicionis tue preciosior ē. cunctis opi
bus. 7 om̄ia que desidant huic non ualent cōparari;
Vie ei' uie pulcre. et om̄s semite illi' pacifice; De cui'
aduentu salubrimo ammonuit te gaude beat' fort- una

tus uersificator luculentus. xp̄i cōfessor et presul. in diuinarū
versus suarū laudū codice olim dicens; Plaudite gallecie popli no-
ua cantica xp̄o. aduentu iacobi reddite uota dō; Spes gre-
gis ecce uenit. plebis pater urbis amator. munere pasto-
ris letificent̄ oues; Quo pascente greges p̄ pascua s̄ca regā-
tur. et paradisiaco germine dona metant; Inmaculata pn̄ q
seruet ouilia xp̄i. ne pateant rapidis dilaceranda lupis;
P uigili cura stabulū sine labe gubernat. cōmissū q: gregē
nulla rapina grauet; Muniat inclusos preciosi uelleris
agnos. atq: soporantes ꝓtegat ipse uigil; Florens diuino
pinguescat uinea cultu. et matura suo sit speciosa botro;
Fructib; ęthnis ut cōpleat horrea celi; Unde anime uiuo fon-
te fluente bibant; Ne sitis excruciet. digito q̄d diues ab udo-
lenti uoluit. cum repetebat opem; S; magis in gre-
mio abrahe uernante locandas pastor oues. placido ducat
ad astra sinu; Ut bene cōmisso sese duplicante talento. in-
troeat dn̄i gaudia uera sui; Atq; coronat⁹ digna mercede
labor̄ obtineat. miles regis in arce locū: Deprecare ergo
plebs gallecian̄a nobiscū dn̄i apl̄m. ut uenerandū ma-
gistrū suū xp̄m regē in celo sedentē. assidue supplicans p̄
n̄ris assiduis facinorib; intercedat. ut t̄rena respuere et
celestia diligere possimus. quatin⁹ in ultimo die adiuto-
rem habeam⁹. quē sessurū sup̄ sedē duodecimā atq; iudi-
caturū duodeci trib; isrł credim⁹. ut cū illo dō donan
versus Amen te collocari mereamur; O beate iacobe magne. xp̄i di
lecte. alme zebedei nate. fr̄ iohis euāglifte. q̄ cū dn̄o reg-
nas feliciť in celi arce. cui⁹ edes ingens in gallecia cōsistit.
quę suis petitorib; salutē cōdonat. fac ut qui te siue illuc
siue ubicumq: petunt omia salubria accipiant. q̄tin⁹ quē
petunt aut in quo cōfidunt in omib; necessitatib; suis. inter
cessorē te semp̄ senciant corā dn̄o in celis; Sis custos animarū
Amen n̄rarū erit⁹ n̄ri die. o p̄egrinor̄ aduocate; Scē iacobe
cūc tor̄ amantissime. qui non solū que habebas uerū etiā
q̄ habere poteras p̄ dn̄o te uocante sec̄ ripā maris ga

ilee reliquisti: fac nos q̄s tuis almis meritis cuncta que dō dis
placent dimittere. et que ei placent tota uirtute pficere. ut
mereamur effici cōpotes una tecū phennis glie; Qui multas
ante dm̄ opabaris uirtutes: cecos illuminando. errantes cor
rigendo. mortuos suscitando: tuis illustra meritis caligi
nem cordiū nrōꝝ. abrumpens uincla nr̄e prauitatis; Tibi
enī ds̄ tantā exibuit honorificenciam: qd̄ dū filiā suscita
ret archisinagogi. in ede honorifice introduceret te quib;
dam non pmissis intrare: ut tibi manifestaret miraclm ve
nerandum; Ideo q; sub tue scitatis libacionē cōfugim⁹. ut
tuis gl'osissimis interuentib; a morte anime nos resuscites.
& spm̄ bonū ad resistendū uicijs & cōcupiscentijs nobis a
dō impetres: quatin⁹ sic transacta scelera largitor uenie
deflere cōcedat: ne amplius repetam⁹; Tu dign⁹ fuisti ascē
dere cū dn̄o in thabor montē. eiq; transfiguracionē uide
ac mirabilē dī patris uocē audire. immēsamq; diuinitatis
ei⁹ claritatē cernere: qd̄ nullis gentib; olim datū fuit uide;
Propterea o inclite aple tuā imploram⁹ beatitudinē: ut nos
tuis pcib; ascende facias de ualle uicioꝝ ad montē uirtutū.
ut mereamur pfrui phenni claritate. una tecū in resur
rectione quā aspexisti tipice in thabor monte; Qui phero
dis gladiū ad stellatū puenisti thalamū. scōꝝ consors ange
loꝝ: impetra nobis in tribulacione solaciū. in omni tem
pore temptacionis uirtutē: ut mereamur uincere aduersa
riū; Tu decus hispanoꝝ. tu refugiū paupū. uirtus debilium.
cōsolator tribulanciū. salus pegrinoꝝ. piscator animarum.
ocul's cecoꝝ. pes claudoꝝ. manus aridoꝝ. tutor nauiganci
um te inuocanciū: intercessor poploꝝ. pater omniū. destruc
tor uicioꝝ. edificator uirtutū: te humili corde petim⁹. ut uici
oꝝ nrōꝝ incendia tua pia intercessione extinguas: ac fer
uore castitatis & dilectionis ceterarūq; uirtutū in nobis ac
cendas; Credim⁹ oms̄ tuis precib; quacūq; ex necessitate ad te
clamauerimus adiuuari: scim⁹ enī quicqd a dō poposceris
facillime impetrari; Tibi ds̄ tm̄ prestitit donū: qd oms̄ po-

puli barbari omnium climatum mundi. laudem domini decantantes cum muneribus occurrunt. immo iter a dacia et ab ethiopia usque ad gallecia͂. uertitur digne in uiam penitencie. in salutem peccatorum parte; Sic enim propheta describens. olim uaticinauit dicens; Naciones ex longinquo ad te uenient. & munera deferentes adorabunt dominum in te. & terram tuam in sanctificacionem habebunt; Nomen magnum inuocabunt in te; Et post pauca; Tu autem inquit letaberis in filiis tuis. quoniam omnes benedicentur. & congregabuntur ad te; Beati omnes qui diligunt te. & qui gaudent super pacem tuam; Sic enim dominus per ysaiam dicit; Labor egypti. et negociacio ethiopie. & sabaim. uiri sublimes ad te transibunt & tui erunt; Post te ambulabunt. uincti manicis pergent. et in te dominum adorabunt. teque deprecabuntur; Tantum in te est deus; Iacobe uirginei frater preciose iohannis. qui prius ermogenem reuocasti corde ferocem ex mundi uiciis ad honorem cunctipotentis. tu prece continua pro nobis omnibus ora; Iacobe seruorum spes et medicina tuorum. suscipe seruorum miserans pia uota tuorum; Redde tuis uitam. per tempora longa cupitam. ut superum castris iungi mereamur in astris; Memento quesumus pater splendidissime tuorum per secula filiorum. & necessaueris quod tuum est orare pro peregrinis petentibus te. ut ab omnibus angustiis erepti. regnum perhennem mereamur una tecum possidere celorum; Quod ipse prestare dignetur ihesus christus dominus noster. qui cum patre et spiritu sancto uiuit & regnat deus. per infinita secula seculorum amen;

III. DIE KL. IANU. TRANSLACIO SANCTI IACOBI ZEBEDEI A IHEROSOLIMIS AD GALLECIAM. & ELECTIO EIUS QUALITER IN APOSTOLATUS ORDINE SUPRA MARE GALILEE A DOMINO ELECTUS EST. CELEBRATUR.

LECTIO S. EUANGELII SECUNDUM MATHEUM.

IN illo tempore. Ambulans ihesus iuxta mare galilee. uidit duos fratres; Simonem qui uocatur petrus & andream fratrem eius. mittentes recia sua in mari; Erant enim piscatores. Et ait illis; Venite post me. et faciam uos fieri piscatores hominum;

At illi continuo relictis retib; suis: secuti sunt eum; Et rl'a.

Omel' beati Gregorii pp. eid' lectionis;

AVDISTIS frs k'mi: q'a ad uni' iussi onis uocē petrus & andreas. relictis retib; secuti sunt redemptorem; Nulla u' adhuc facere hunc miracl'a uiderant: nichil ab eo de premio ętne retribucionis audierāt: & tam̄ ad unū dn̄i preceptū hoc qd possidē uidebant obliti sunt; Quanta nos ei' miracl'a uidem'. q't flagellis ce dimur. quantis minarū asperitatibus deterremur: & tam̄ uocantē sequi contempnimus; In cęlo iam sedet: q' de cōuersione nos am monet; Iam iugo fidei genciū colla subdidit. iā mundi glām strauit: iā ruinis ei' crebrescentib; districti sui iudicii pro pinquitatē denunciat: & tm̄ supba mens nr̄a non uult hoc sponte deserere qd cotidie pdit inuita; Quid ḡ frs k'mi. qd in ei' iudicio dicturi sum'. q' ab amore presentis sc'li nec p̄ ceptis flectimur: nec uerbib; emendamur; S; fortasse ali quis tacitis secū cogitacionib; dicat; Ad uocē dn̄icā ut q; iste piscator. quid aut quantū dimisit: q' pene nichil habuit: S; hac in re frs k'mi. effectū debem' pensare po cius q' censū: ✠ Multū reliq't: q' quālibet parū totū de seruit; Certe nos & habita cū amore possidem'. & ea quę minime habem' ex desiderio querim'; Multū ḡ petr' & andreas dimisit: quando uterq; etiā desideria habendi dereliquit; Mul tū dimisit: qui cū re possessa. etiā cōcupiscenciis omib; renunciauit; A sequentib; ḡ tanta dimissa sunt: quan ta a non sequentib; concupisci potuerīt; Nemo ḡ etiā cū quosdā conspicit multa reliquisse: aput semet ipsū dicat; Im mitari mundi hui' cōtemptores uolo: s; qd relin quā non habeo; Multa frs relinquitis: si desideriis terrenis renunciatis; Exteriora eni nr̄a: dn̄o quālibet parua suf ficiunt; Cor nāq; & non substanciā pensat. nec ppendit

Cap. xviii

✠ Multū reliq't: q' sibi nichil retinuit;

quantũ mei sacrificio. s; ex quanto pferat; Nam si exteriorem
substanciã ppendam. ecce sci negociatores nři ppetuam
angloꝝ uitam. datis retib; & naui mercati sunt; ẽstimacio
nem quippe pcii homo non habet. s; tamen regnũ dei
tanti ualet quantũ habet; Valuit nãq; zacheo dimidiũ
substancie dare. qa dimidiũ aliud ad hoc qđ iniuste abstulit.
restituendũ in quadruplũ reseruauit; Valuit petro 7 an
dree. dimissis retib; & naui; Valuit uidue duob; minu
tis. ualet 7 alti calix aque frigide; Regnũ itaq; dei ut
diximus. tanti ualet quantũ habet; Pensate g fřs. qđ
uilius cũ emit; Quid carius cũ possidet. S; fortasse nec ca
lix aque frigide. subpetit qui indigenti pbeat. etiã tũ
securitatẽ nobis pmittit sermo diuin; Redemptori et
eni nato. celi ciues ostensi sunt q clamarent. glã in excel
sis dõ. & in terra pax hominib; bone uoluntatis; Ante
dei nãq; occlos nũquã ẽ uacua man a munere. si arca cor
dis repleta ẽ bona uoluntate; hinc 7 eni psalmista dicit;
In me sũt deus uota tua que reddã laudaciones tibi; Ac si
apte dicat; Et si exti munera offerenda non habeo. in
tra memet ipsũ tam inuenio. qđ in ara tue laudis im
pono; Qa q nřa donacione non pasceris. oblacione cor
dis melius placaris; Nichil qppe offert dõ dicius. uolunta
te bona; Voluntas autẽ bona est. sic aduersa alterius
sicut nřa ptimescere; Sic de prospitate pximi. sic de
nřo pfectu gratulari; Aliena dampna. nřa credere. alie
na lucra. nřa deputare; Amicũ non pp̄ter mundũ. s; pp̄ter
dm̃ diligere. inimicũ etiã amando tolerare; Nulli qđ pa
ti non uis facere. nulli qđ tibi iuste impendi desideras
negare; Necessitati pximi iuxta uires succurrere. s;
prod ẽẽ etiã ultra uires uelle; Quid g isto holocausto
locupletius; Quando p hoc qđ dõ immolat. in ara cordis
anima semet ipsam mactat; S; hoc bone uoluntatis
sacrificiũ nũquã plene psoluitur. nisi mundi huius cupidi
tas pfecte deserat; Nam quicqđ in eo cõcupiscimus.

hoc procul dubio proximis inuidem; Videtur et enim quia nobis
desit quod alter adsequitur; Et quia semper inuidia a bona uolun-
tate discordat. mox cum hec mentem cepit. illa discedit;
Unde et predicatores sancti ut possint proximos perfecte dili-
gere. studuerunt in hoc mundo nil amare. nil umquam appe-
tere. nil sub appetitu possidere; Quos bene esaias intuens
ait; Qui sunt isti qui ut nubes uolant. et quasi columbe
ad fenestras suas. Vidit quippe eos terrena despicere. mente
celestibus appropinquare. uerbis pluere. miraculis coruscare; Et
quos a terrenis contagiis et sancta predicatio et sublimis ui-
ta suspenderat. hos uolantes pariter et nubes appellat; Fe-
nestre autem sunt nostri oculi. quia per ipsos anima respicit quod
exterius concupiscit; Columba uero simplex est animal.
atque a malicia fellis alienum; Quasi columbe ergo ad fenestras
suas sunt. qui nichil in hoc mundo concupiscunt. qui omnia
simpliciter aspiciunt. et his que uident rapacitatis studio
non trahuntur; At contra miluus et non columba ad fenes-
tras suas est. qui ad ea que oculis considerat. rapine desiderio
anhelat; Quia ergo fratres karissimi beati iacobi apostoli sollempnia ce-
lebramus. debemus imitari quod colimus; Ostendat noster
obsequium deuocionis. immutate sollempnitas mentis; Des-
piciamus que terrena sunt. relictis temporalibus mercem eter-
na; Si autem nec dum possumus relinquere propria. saltem non
concupiscamus aliena; Si nec dum mens nostra accenditur ig-
ne caritatis. in ambicione sua habeat frenum timoris; Ut
prouectus sui passibus uegetata. dum ab alienorum appetitu com-
pescitur. quandoque ad propria contempnenda perducatur; Quod ipse
prestare dignetur. cuius regnum et imperium sine fine perma-
net in secula seculorum amen; [amen]

III. die kalendas ianuarii electionis et translacionis sancti
iacobi zebedei festiuitas celebratur;

leccio libri sapiencie;

Iacobus placuit deo et translatus est in paradiso. ut det gentibus
penitenciam; et cetera; Sermo beati calixti pape eidem
leccionis;

S

Cap. xii

SOLLEMPNIA sacra presencia electionis sancti et translacionis beati iacobi zebedei apostoli gallecie. fratris sancti iohannis euangeliste. dilectissimi fratres hodierna die recensentes. huius pulcherrime lectionis uerba uenusta. digno ac odorifero flore exposicionis ad domini nostri ihesu xpisti decus excerpere debemus; Ait enim lectio diuina; Iacobus placuit deo et translatus est in paradiso; Idcirco translatus est in terra uiuencium. quia deo placuit in terra moriencium; dubi huius uersiculi prima pars iacobus sanctus scribitur. enoc in codicis sapiencie serie habetur. quia illud quod de eodem enoc scribitur. quamuis de xpisto siue de quolibet iusto tipice intelligatur. tamen de sancto iacobo res expostulat ut significetur; Sed in primis querendum. cur enoc translatus sit in paradiso; Idcirco enoc uiuens proprio corpore translatus est in paradiso: quia cum elia propheta quem dominus olim similiter tulit per turbinem in celum. in fine uenturus est. ad debellandum antixpistum; Sed unde uiuunt elias et enoc et uestiuntur. qui extra seculum ponuntur et carnales habentur. Quia ille qui filios israel olim in deserto manna pauit. ipse dominus piissimus prout uult illos pascit; Et cur missurus est dominus homines ad debellandum antixpistum. et non angelos aut archangelos. Quia sicut non angelum sed hominem scilicet filium suum ad debellandum diabolum et liberandum hominem olim dominus misit. sic homines ad uincendum antixpistum et non angelos mittere instituit; Igitur homines ueteris legis et non apostolos qui proximiores xpisto et domestici dei sunt. magisquam illi cur missurus est. Quia si apostolos aut quosdam sanctos noue legis mitteret. ueteris legis testes non haberet; Tria tempora enim sunt. aliud ante legem. aliud sub lege. aliud sub baptismatis gratia. ex quibus ueritatis testes uoluit habere dei filius contra antixpistum. enoc scilicet ex hominibus qui fuere ante legem. eliam sub lege. apostolos sub

90
in paradiso enoc [illegible]
elia [illegible]
[illegible] antixpm

gia; Aplos olim testes habuit in aduentu primo: elia & enoc habiturus e. in sedo; Et cur homines adhuc morituros in humana carne ad hoc op reseruauit, Nonne in fine presenti scli quosda discipulos suos aut aplos aut homines sanciores illis suscitare potuisset; Utiq; si uellet potuisset; S; si homines ia mortuos ad hanc uitam tunc reuocaret. non bene secure decertarent: cu scirent se ee iteru morituros: qa mori iteru formidarent; Leti eni umbra tante amaritudinis e: q eni semel eam gustauit: iteru gustare pertimescit; Igitur enoc qui interptatr dedicacio: xpm innuit. qui ecclam sua dedicauit sanguine suo; Qd uerbis & exemplis opib; q; bonis enoc do placuit: ipsu eni di unigenitu ostendit. qui in omib; & p omia do patri placuit: ut ipse pat sup monte thabor audiente beato iacobo & sup iordane testatr de eo sic dicens; Hic e fili ms dilects: in quo m bene co placuit; Qd enoc uiuens corpore translatus e in paradiso: ipsu dei filiu a mortuis corpore ppo resuscitatu ostendit: que ds pat triumphato inferni principe non solu in paradiso. ueru etia sup omia agmina angelica & omniu excelsa cacumina polorum sublimauit; Qd in fine uenturus e enoc 7 daturus penitencia gentib; & antixpm triumphaturus: xpm manifestat. q hui mundi principe scl diabolum triumphator de mundo eiecit: ut ipse ait: Hunc princeps hui mundi eicietr foras; Ipse penitencia cunctis ad se uenientib; dedit: ut euuglm dic; Penitencia agite: appropinquabit eni regnu celorum; Et sic enoc placuit do & translatus e in paradiso: sic beat iacob; fide & ope placuit dno. cui beneplacitu e super timentes eu: & in eis qui spant sup misericordia ei: 7 translatus e in paradisiaca sede politica; hic insuper penitencia cunctis predicauit: ut in iacobi epla scribitur: Penitemini q & couertimini: ut deleantr facinora ura; Inuent e pfects iustus: & in tepore ire factus est recociliacio; Testamenta scli posita sunt apud illu: ne de

No& enoc

leri possit omnis caro; Isti duo versiculi pretitulantur in noe; Noe quod interpretatur requies. quod inventus perfectus et iustus. dei filium ostendit. qui iustior cunctis iustis. et perfectior omnibus perfectis est. in quo requies eterna. pax continua. tranquillitas assidua. in quo requiescunt sanctorum anime. ut ipse discipulis suis ait; Et invenietis requiem animabus vestris; Quod noe in tempore ire scilicet diluvii mundum per arcam ligneam quam fecit. et lympham qua natavit vite reconciliavit. xpm innuit. qui per crucem suam et baptismi sui aquam mundum perditum deo patri reconciliavit. sicut beatus paulus ait; Xpistus per sanguinem passionis sue mundum reconciliavit deo; Et alia scriptura sic ait; Agnus redemit oves. xpc innocens patri reconciliavit peccatores; Et sicut noe tempore diluvii testis fuit mundo ne deleri posset omnis caro. sic dei filius testis datur mundo coram deo patre. ne possit deleri tempore perdicionis omnis caro; Ait enim pater de filio suo sic. per propheta; Ecce testem populis dedi eum. ducem ac preceptorem gentibus; Et beatus iob ait; In celo est testis meus. et conscius meus in excelsis; Per noe ut diximus xpm. per arcam ecclesia. per lympham xpi baptismus. per extinctos in aqua crimina nostra in baptismate extincta. per salvatos in arca. fideles salvati in ecclesia insinuantur; Qui enim extra ecclesiam sunt. eretici scilicet. iudei. gentiles et anathematizati in diluvii perdicione incurrunt; Et sicut noe in latere arce fenestram fecit. sic mitissimus ac piissimus redemptor noster nobis miserrimis condolens. latus suum pendens in cruce ad apiendum militi prebuit. ut egrederentur ex eo flumina aptissima. sanguis scilicet redempcionis et lympha baptismatis. quibus abluuntur crimina nostra; Quod noe ut mundi reliquias salvaret arcam extruxit. de sancto iacobo fas est intelligi. qui sua predicacione et proprio sanguine fuso. ut mundum ad fidem salvatricem revocaret ecclesiam construxit; Sic enim ad xpi laudem de eo una cum ceteris aptis eadem ecclesia eius meritis et doctrinis gausa canit dicens; Isti sunt qui viventes in carne plantaverunt eccle-

sanguine suo; Magnus pater multitudinis gencium. et non est inuentus similis illi in gloria. qui conseruaret legem excelsi; Versiculus iste una cum quatuor versiculis sequentibus; pretitulatur in abraham; Per abraham qui pater excelsus interpretatur. id est pater multitudinis gencium dicitur. dei filius intelligitur. qui omnium in se credencium prius pater habetur. et non solum cunctis gentibus; uerum etiam celis et angelis omnibus; excelsior approbatur; De quo psalmista sic testificat dicens; Excelsus super omnes gentes dominus. et super celos gloria eius; Est enim supra omnia. infra omnia. et quicquid est in ipso est; De quo beatus iob cuidam sibi loquenti sic ait; Excelsior celo est. et quid facies. profundior inferno. et unde cognosceris eum. longior terra mensura eius. et lacior mari; hic insuper tantus ac talis. omnium artifex. mundum pugillo continens. uentris beate marie uirginis sub arca clausus olim pro mundi salute extitit; hic in omnibus et per omnia legem mandatorum excelsi patris obseruauit. quapropter non est inuentus similis illi in gloria angelorum et hominum. ut psalmista ait; Non est similis tui in diis domine. et non est secundum opera tua.; Et alibi; Deus quis similis erit tibi. Et uelut abraham multarum gencium pater extitit. sic beatus iacobus multorum peregrinatum ad se in gallecia uenienciun pater et auxiliator pius extat. qui etiam dum adhuc uiueret legem excelsi dei et in omnibus conseruauit diligenter; Sed non est inuentus inter apostolos similis illi in gloria. qui enim xpistum ante apostolos alios prius pro herodis gladium sequi meruit in celo. proximior xpisto pre omnibus apostolis residere meruit excellentissimo trono; Et fuit dominus in testamento cum ipso; Sicut dominus in testamento circumcisionis et plus cum abraham fuit. sic immo melius deus pater et spiritus sanctus cum xpisto in gratia baptismatis et noua plebe catholicorum extitit. et beato iacobo per diuine predicacionis graciam ad fuit; In carne eius fecit stare testamentum. et in temptacione inuentus est fidelis; Ceu dominus in carne abrahe circumcisionis fecit stare testamentum. sic in xpisto et iacobo ceterisque apostolis. baptismatis noue gratie testamentum persistere facit; Et

Nota de abraham et ecclesia significacione

eni testis & inuentor abraham fuit circūcisionis. testes a
apti sunt noue gr̃e baptismatis; Et sicut abraham in
temptacione dñica dū ei dr̃ tolle filiū tuū quē dili
ysaác. & offeres illū in holocaustū fidelis inuenit̃; sic
dn̄s nr̄ ihc xp̄s dū ei in temptacione a diabolo dr̃. hec
omīa tibi dabo si cadens adoraueris me. fidelissim' habe
tur; Similiter beat' iacob; in diabolicis temptacionib; in
prosp̄is etiā & aduersis fidelis extitit. quā diu uixit;
Eodem m̄ & nos siue a dño siue á diabolo temptati fue
rimus. fideliter & pacienter agere debem'; De dñica te
tacione p apl̄m scriptū est; Temptat enī uos ds̄. ut scia
si diligatis eū; De temptacione diabolica. in oracione dñi
ca ad dñm dr̃; Et ne nos inducas in tēptacionē; S; libera
nos a malo; Qua ppt̄ uideat yspan' siue quilibet xp̄ian'
ut si forte inter mauros fuerit captus. fidelis sit usq; ad
leti debitū in omnib;. quatin' illā remuneracionē accipi
at quā repromisit ds̄ dicens fidelibus; Qui autē pseuera
uerit usq; in finē. hic saluus erit; Ideo iure iurando de
dit illi sem̄ in gente sua. crescere illū quasi t̃re cumu
lum. & ut stellas exaltare sem̄ eius; Semen qd̄ dn̄s in
gente abrahe iure dedit. saluatoris nr̄i caro ppriē ē. q
ex abrahe prosapia descendit. que semini obtime assimu
latur. q̃a sic̃ ex uno seminis grano multa grana oriunt̃.
sic ex ei'dē carnis sanguine milia miliū gentiū. & nacio
nū baptismatis gr̃a regenerant̃; hec u̾ quasi t̃re cumu
lu' creuit. q̃a pphas & patriarcas. apl̄os. martires. cōfesso
res. omsq; electos sup olimpi cacumina accumulator
omniū bonoꝝ dn̄s accumulauit; Sem̄ abrahe ut stelle
exaltat̃. quia sup choros angelicos redemptoris caro sub
limat̃; Et hereditari illos amari usq; ad mare. & a flumi
ne usq; ad t̃minos orbis t̃re; A mari usq; ad mare abrahe
heredes hereditant̃. q̃a ubiq; xp̄i fideles diuina dispo
nente gr̃a multiplicant̃; Et sic abraham pat̃ multitudi
nis gencium habet̃. sic beat' iacob; diuersoꝝ poploꝝ & na

cionum ad eius uenerandū sepulcrū in gallecia uenienciū
pius pater approbatur; Et sic abrahe semen quasi terre cumu
lus augmentatur. et ut stelle exaltatur. sic beati iacobi gens
tam peregrina cotidie augmentatur in terra. et super poli stellas ex
altatur. una cum eo in celesti patria; Agnouit eum in bene
dictionibus suis. et dedit illi hereditatem. et diuisit ei partem
in tribubus duodecim; Versiculus iste una cū sequenti pre
titulatur in iacob; Idcirco quia iacob ualde benedictiones di
lexit. dominus illū agnouit et amauit. ut ipse propheta ait;
Iacob dilexi. esau autem odio habui; Iacob manus suas et col
li nuda edorum pellibus protexit. se ipsū non idem esse abnega
uit. nomen et loquelam mutauit. in fratris effigie se finxit. men
dacium pro uero asseruit. fratrem uiolauit. patrem fraudauit.
ut mereretur ab eo benedici; In monte bethel cū angelo to
ta nocte luctatur. claudus efficitur. ut benedictionem a do
mino accipere mereretur; Quapropter dominum in summitate scale
uidit. et dominus illū agnouit; Idcirco et nos animas nostras quas
malignus hostis a uirtutibus sciis et a felicitatibus paradisi. ui
ciorum casibus denudauit. penitencia uestis. et mortificacione
carnis coopire debemus. ut mereamur a patre nostro deo be
nedici; Rursū cū angelo illo qui est magni cōsilii angelus. dominus
scilicet ihesus xpistus luctari debemus. non armis uane potencie. sed as
siduis precibus et ieiuniis crebris. et helemosinis. et predicaci
onibus diuinis. quatinus a domino non in monte bethel sed in celo
mereamur benedici; Hereditas quā dominus iacob tribuit.
populus xpistianus tipice est. quem deus pater unigenito suo prestitit;
De qua ipsa ueritas sic testificatur dicens; Laudabilis populus
quem dominus exercituū benedixit dicens. opus manuū mearū
tu es. hereditas mea israel; De hac hereditate psalmista ait;
hereditas mea preclara est michi; Huius hereditatis heres dei
filius est. quem dominus dicente apostolo constituit heredem uniuer
sorum. per quem fecit et secula; Hec hereditas pars xpistiana
dicitur. quā dominus filio suo diuisit in tribubus duodecim. quia
ab hereticis et iudeis et gentilibus infidelibus. missis duode

cum aptis suis ad predicandum dn̄s sibi eā sepauit; Cū eni
aliq̄s aliq̄d diuidit. partē accipit. & partē reliq̄t; Sic dn̄s
hic & in extremu examinis die. partem neq̄ respuit pra
uor. accipit & bonor; hinc in ueteri uolumine scribitur;
Sepaui uos a cetis poplis. ut essetis mei; Et alibi; Si sepa
ueris preciosū á uili. quasi os meū eris; & cōseruauit illi
homines miscdie. inuenientes grām in ocſlis omīs carnis;
Jacob cui dn̄s homines miscdie idē duodecī eidē filios duo
decim scł mundi patriarcas cōseruauit. dei unigenitū in
nuit. cui homines miscdie idē duodecī aptos hic & in futu
ds pat fideliṫ cōseruauit. sic idē fili patrē p eis postulauit
dicens; Pat scē serua eos in nomine tuo. quos dedisti michi;
Et alibi illis dixit; Capillus de capite uro. etiā non pibit;
& sic duodecim patriarche inuenerunt grām in ocſlis oīs
carnis. sic multo magisq; grām indeficientē inuenerūt duo
decim apti in oclis ueri numinis xpi filij dei; Jacob q̄ dnm
in monte bethel conspexit. beatū iacobū innuit. q̄ dnm i
patris numine transfiguratū in monte thabor uidit; Jacob
supplantator interpretatr̄. & iacobus nr̄ supplantator simi
liter dr̄. q̄a ille q̄ benedictionem patris fraudulentr̄ accipi
endo frēm supplantauit. iacobū nrm ostendit. q̄ humana
uicia in se p mortificacionē carnis. & maliḡs p predicacionē
diuini uerbi iugiter supplantauit; Dilectus á dō & hominib;
cui memoria in benedictione ē; In moysi psona uersiculus
iste describitr̄; Moyses q̄ aquosus intpretatr̄. q̄a in aq̄ in
uenitr̄. q̄q; á dō & hominib; diligitr̄. xp̄m dei filiū innu
it. q̄ aquosus fuit. cū p aquā baptismatis & sanguinē sue
passionis regnū celor fidelib; dedit. qui q; in aqua inue
nitur. cū penitentib; p lacrimarū dulcia flumina grām
suam largitur; Sic eni ipse dicit p prophām; Querite dnm
dum inueniri potest; In ipso amor dī patris & hominū ha
betr̄; Si xp̄s a dō & hominib; diligitr̄. ḡ in ipso p dilectio
nē homo dō adunatr̄. humana celestib; cōiungunt; O quā
preciosum ē frēs atq; glosū diligere redemptorē nrm. q̄m

ds pater diligit; Sic sponsus sponse in thalamo amore coniungi
tur: sic amor nr patris amori in xpo copulatur; Cu eni xpm
digno amore diligimus: do adunamur; P peccatu pmi ho
minis a do alienati fuim: s; p dilectione. in xpo ei adunati
sumus; Qua diu amor nr e in xpo: tamdiu ds pat e no
biscu. & nos cu ipso; Pro uide q iuxta aplm debem bona.
non solu cora do. s; etia cora hominib;: ut p dilectionem
dei & pximi aput dm & homines amari mereamur; Iacob
almus a do diligit: qa illu qm dns sec mare galilee hodi
erna die elegit: in polor sedib; digne p meritis coronauit;
Ab hominib; in hoc mundo etia ipse diligit: qa p qua
tuor mundi climata a cunctis fidelib; amat. inuocatur.
colitur & honorat. & insup in gallecia petit; Igit ille pius
simus xpi apls iacob;. cui electionis ac translacionis sollemp
nia colimus: in omib; necessitatib nris aduuare. & ad celes
te regnu nos pducere dignet: prestante dno nro ihu xpo.
q cu patre & spu sco uiuit & regnat ds: p infinita scla
sclor amen; NON IANI OCT. TRANSLA
CIONIS S. IACOBI COLUNTUR:

Leccio I. S. euangelii secdm matheu: — Cap. xx

In illo tpr: Procedens ihs secus mare galilee uidit duos
frs. iacobum zebedei & iohem frem eius in naui cu zebedo
patre eor: reficientes recia sua: & uocauit eos; Illi aute
statim relictis retib; & patre: secuti sunt eu; & reliqua;

SERMO SCORUM IHERONIMI & AUGUSTINI
& GREGORII & CALIXTI. EIUS DE LECCIONIS;

Festiuitatem electionis ac trans
lacionis beati iacobi apli recolentes lectionem
sci euangelii frs exponam: quaten dilectio ura
discat. qualit alm nr patron iacob; yspanie
& gallecie plebis pastor & dux: a dno uocat
terrena dimisit. & saluatori nro sociari meruit;
Ut in ei inuocacione: uita ura sibi exemplu

capiat salutis; Narrat enim evangelista quod salvator noster progressus secus mare galilee. vidit duos fratres iacobum zebedei et iohannem fratrem eius: et vocavit eos; Iacobum appellavit zebedei: ob distinctionem alterius iacobi alphei; hii duo fratres filii zebedei iacobus videlicet et iohannes: prisca nomina meritis aptissima gestant; Iacob enim supplantator interpretatur: et iohannes in quo est gratia vel domini gratia dicitur; Iacobus namque incarnis curam domino vocante supplantare: et ipsam carnem herode trucidante gavisus est contempnere; Iohannes ob amoris precipui gratiam. quam virginali gloria promeruerat: super redemptoris sui pectus in cena recubuit; Isti duo fratres. patrem corpore relinquentes: verum patrem salvatorem nostrum hodie secuti sunt; Qui ideo iuxta marci evangelium boanerges. id est filii tonitrui a domino sunt appellati: quia sicut vox tonitrui in rota mundi sonat: sic in omnem terram exivit sonus eorum. et in finibus orbis terre verba eorum processerunt; Et recte filii tonitrui sunt cognominati: quorum unus e celestibus intonans. vocem illam theologicam quam nemo prius edere noverat emisit; In principio erat verbum. et verbum erat apud deum: et deus erat verbum; Qua tante virtutis pondere gravidam reliquit: ut si aliquando plus intonare voluisset: nec ipse capere mundus posset; Sed ambo sepe seorsum et in monte thabor a domino duci. et aliquando sonum de nube terrificum percipere meruerunt: hic est filius meus dilectus ipsum audite; Sed queri potest quomodo binos vocaverit dominus de naviculis piscatores. primo petrum et andream. deinde progressus paululum alios duos fratres filios zebedei: sic narrant matheus et marcus; Cum lucas dicat ambas eorum naviculas impletas magna illa captura piscium: sociosque petri commemoret iacobum et iohannem filios zebedei vocatos ad adiuvandum. cum recia plena extrahere non possent: Simulque miratos tantam multitudinem piscium que capta erat. et cum petro tantum dixisset. noli timere ex hoc iam homines eris capiens. simul eum tamen subductis ad terram navibus secutos fuisse; Unde intelligendum est hoc primo esse factum quod lucas insinu-

ar. nec tunc eos a dño uocatos. set tantū petro fuisse pre
dictū qđ homines esset capturus; Qđ non ita dictū est.
quasi iam pisces nūq̄ esset capturus; Nam & post resur
rectionē dñi legimꝰ eos esse piscatos; Dictum ē ergo qđ dein
ceps capturus esset homines. non dictū ē qđ iā non esset
capturus pisces; Unde datur locꝰ intelligere eos ad cap
turam piscium ex more remeasse. ut post ea fieret qđ matheus
& marcus narrant. quando eos binos uocauit. & ipse ius
sit ut eū sequerentur; Primo duob; petro & andree. deinde
aliis zebedei duob; filiis. iacobo uidelicet et iohi; Tunc
enī nō subductis ad t'rā nauib; tamq̄ cura redeundi. s; ita
eum secuti sunt tamq̄ uocantē ac iubentē ut eū sequeren
tur; Seqt'; Illi autē statim relictis retib; & patre. secuti
sunt eum; Beatus igit' iacob; & iohs audita uoce benig
na dñi supra mare galilee. statim relictis retib; & patre.
mundi redemptorē secuti sunt. nobis exemplū salutis relin
quentes; Quia sicut illi unius iussionis uoce t'rena relinquen
tes saluatorē nr̄m inmitati sunt. sic & nos uocati monitis et
exemplis dñi. decet post ponere t'rena. & saluatori nr̄o bo
nis opib; adherere; Sicut enī mox ut uocē dñi audierūt salua
torem secuti sunt. qđ ergo dicemus nos. qui tot doctores habemꝰ.
quot miracła & exempla in scripturis p'cedencium patrū legi
mus. & post dñm ire renuimus; Uocat enī nos dñs p se.
uocat p ap̄los. uocat p angelos. uocat p prophas. plerūq; per
scōꝝ miracula uocat. plerūq; p flagella; Aliquando p mū
di huiꝰ p'spa uocat. aliquando p aduersa. & tamē supba mens
nr̄a non uult hoc sponte deserere. qđ cotidie p'dit in uita;
Nec p'ceptis flectimur. nec uerberib; emendamur; S; fortasse
aliquis tacitis sibi cogitacionib; dicat. ad uocē dñicā; Iaco
bus & iohs cū essent piscatores. quid aut quantū dimiserūt.
qui pene nichil habuerunt. S; hac in re f'rs k'mi affectū
debemꝰ pocius pensare q̄ censū; Multū reliq'rt. q̄ sibi nichil
retinuert; Multū reliquert. q̄ quālibet parū. totū dese
ruerunt; Certe nos & habita cū amore possidemꝰ. & ea quę

minime habemus· ex desiderio querimus; Multū ğ iacob; 7 io
hs dimiserūt· quando uterq; desidia habendi dereliquerūt
A sequentib; ğ tanta dimissa sunt· quanta á nonsequenti
bus concupisci potuerūt; Nemo ğ etiā cū quosdā conspi
cit multa dereliquisse· apud semet ipsum dicat; Immi
tari mundi hui' cōtemptores uolo· set qđ relinquā non ha
beo; Multa frēs relinquitis· si carnalib; desideriis omīb; renunci
atis; Set sunt pleriq; q̄ multa derelinquunt· & carnalia de
sideria retinent· quoꝝ anna 7 saphira imaginē tenēt·
qui agri uenditi pecuniā retinuerūt· mortis maledictio
nem á scō petro aplo accipientes; Ecce sci negociatores nri
iacob; 7 iohs· ppetuā angloꝝ uitā datis retib; & naui· mer
cati sunt; Estimacionē quippe precij non habes ó hō· mo
s; regnū dī tantū ualet quantū habes; Valuit nāq; za
cheo dimidiū substancie dare· ualuit uidue duob; minutis·
ualuit alti calix aque frigide· ualuit iacobo & iohi dimis
sis retib; & patre; Sic ualebit & tibi cū aliqđ dedis pro spe
regni celestis; Queri & eni potest cur petr' & andreas
iacob; & iohs q̄ piscatores ante conuersionē fuerūt· post
cōuersionē ad piscacionē redierūt· cū ueritas dicat; Ne
mo mittens manū ad aratrū & respiciens retro· aptus ē
regno dei; Legim' eni eos ut dictum ē post cōuersionē
esse piscatos; Cur ğ pecierūt· qđ dereliquerūt· S; si uirtus
discrecionis inspicit̄· cicius uidet̄; Quia nimirū negoci
um qđ ante cōuersionē sine peccato extitit· hoc etiā post
cōuersionē repetere culpa non fuit; Nam maxime pisca
tore petrū· matheū ū thelonariū scimus; Et post cōuersio
nem suā ad piscacionē petr' rediit· matheus ū ad thelonei ne
gociū non rediit; Quia & aliud ē uitā p piscacionē querere
7 aliud thelonei lucris pecunias augere; Sunt eni plera
q; negocia· que sine peccatis exiberi· aut uix aut nullate
nus possunt; Que ğ ad peccatū implicāt· ad hec necesse ē
ut post cōuersionem anim' nr̄ n̄ recurrat; Ecce audiuim'
frēs quales teneri piscatores a dn̄o uocant̄· & cōuertunt

ritate ei credent: & corporaliter et spalr sanarent; Qui u
crede noluissent: dupplicit rei in omnipotentis dei iudi-
ciũ extitissent; Et abiit oppinio ei in totã siriã: & obtu-
lerunt ei omĩs male habentes. uariis langorib; et tormẽ-
tis cõprehensos. & q demonia habebant. & lunaticos ꝛ pa-
ralíticos: & curauit eos; Non uere lunaticos. s; q putabant
lunatici ob demonũ fallaciam. q obseruantes lunaria tẽ-
pora creaturã infamare cupiebant: ut in creatorem blas-
phemiã redundarent; Mathꝭ post uocacionẽ disciplorum
quos piscantes dñs iussit ut eũ sequerent: narrat eũ circuĩsse
galileam. docentẽ in sinagogis ꝛ predicantẽ euãgliũ: &
sanantẽ omnẽ langorem; Et collectis ad illũ turbis as-
cendisse in montẽ: & usum fuisse illo sermone ꝓlixo; dat
q locũ intelligendi tunc facta esse que marcꝰ post elec-
cionẽ eorundem disciplorum narrat: cũ circuiret galileã: &
doceret in sinagogis eorum; Tunc etiã de socru petri se eum
postea cõmemorasse qd preter miserat: q uis non omnia
pretermissa in narracionẽ reuocauerit; Et secute sunt
eũ turbe multe de galilea. & decãpoli & ierosolimis. et
iudea: & de trans iordanem; Quadripartitã turbã que dñm
sequebatur. in euangelio nouerimꝰ; Vna pars eorum erat q fide
& dilectione celesti adherebat magistro: sic apli & ceteri fi-
deles qui discipli uocabantur; Alia u erat inualidorum ꝛ in-
firmorum: q ob curaciones sanitatũ dñm sequebantur: qbꝰ
ille interiꝰ exteriꝰq; subuenit; Tercia u pars erat. quos sola
fama & oppinio ad dñm cõpellebat: experire cupientes. qd hopꝰ
dñi esset: ut uidentes ꝛ audientes scirent utrũ crede debu-
issent; Quarta illorum erat: que inuidia ducti hopꝰ dñi de ho-
nestare uolebant; Et ut eum in sermone cõprehenderent.
& apud ꝑncipes accusarent ut eum morti traderent: sic &
fecerunt quando ille ꝑmisit: non qñdo illi uoluerunt; Cuius
q sollempnia. duplicia electionis scilicet & translacionis be-
ati iacobi hodierna dies recolimꝰ: immitari debemꝰ quod
celebramus; Si beatus iacob; patrẽ suũ matrẽ & ratẽ cunc-

magis terrena dimisit. et secutus est dominum usque ad sedem regni pontifici petrum philippum martirium. et nos relinquere temporalia debemus. quatinus in bonis operibus perseverantes. dominum usque ad solium siderum quo ipse sedet. beato iacobo disponente sequi possimus; Quod ipse prestare dignetur. ihesus christus dominus noster. cuius regnum et imperium sine fine permanet in secula seculorum amen. Amen

INCIPIT OFFICIUM FESTIVUM SANCTI IACOBI A BEATO PAPA CALIXTO DISPOSITUM; IN VIII KL. AUG. Vigilia s. iacobi. capitula ad matutinas.

Cap. XXI.

Iacobus dei et domini nostri ihesu christi seruus. duodecim capitula tribubus que sunt in dispersione salutem; Ad terciam.

Iacobum in diebus suis non permuit principem. et potencia nemo uicit illum. nec superauit illum uerbum aliquod; Ad

In uita sua fecit monstra. et in morte mirabilia sextam

Operatus est. ostenditur futura et absondita antequam uenirent; Nomen ore quasi mel indulcabitur ei. Ad nonam. capit.

memoria. et ut musica in conuiuio uini; VIII KL. AUG.

In misit inquit herodes capitula s. iacobi. ad vesperas.

rex manus suas affligere aliquos de ecclesia. et interfecit iacobum fratrem iohannis gladio; capitula. ad matutinas.

His qui obtulerat iacobum iudici ad martirium. motus penitencia etiam ipse confessus est se esse christianum; Ad terciam.

Cum ducerentur in uia rogauit iosias iacobum sibi dari remissionem; capit. ad sextam.

At iacobus parumper deliberans pax tibi inquit. et osculatus est eum. et ita ambo simul capite pleri sunt; capit. ad. IX.

Iacobus uicit turbas non uirtute corporis nec armatura potencie. sed uerbo quo uexabat illum subiecit; capit. ad vesperas

Vocauit ihesus iacobum zebedei et iohannem fratrem iacobi. et imposuit eis nomina boanerges quod est filii tonitrui;

Iacobus fuit magnus secundum nomen suum. maximus in salutem electorum dei. expugnare insurgentes hostes. ut consequeretur hereditatem israel. Ad capitula.

Eodem autem tempore misit herodes rex manus ut affligeret